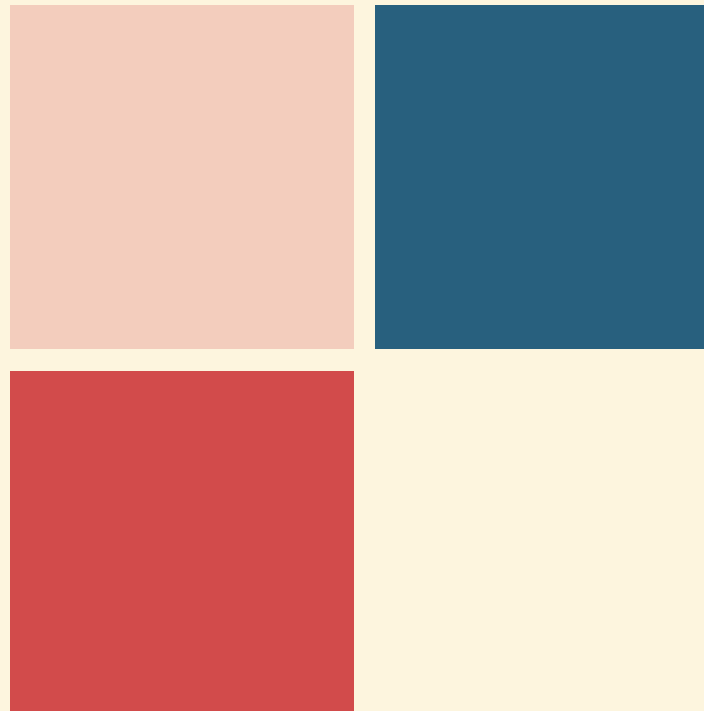

Stöd i processen att teckna hållbarhetslöfte

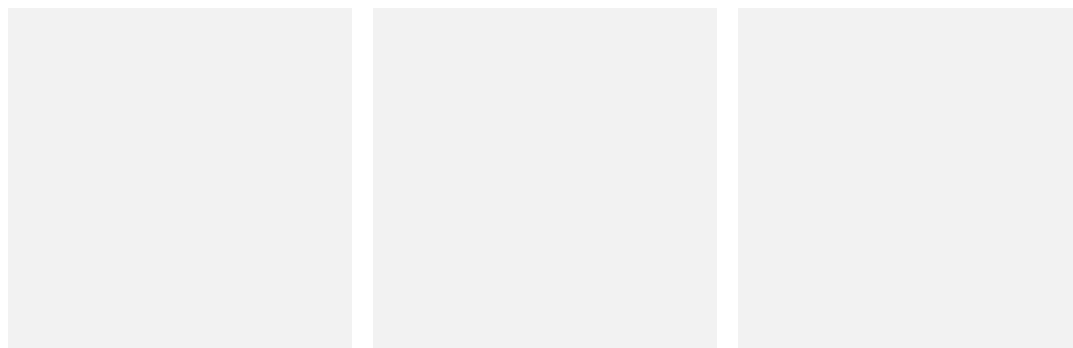
Färdplan för ett hållbart län
2025

Länsstyrelsen
Uppsala län

Färdplan för ett hållbart län

Regionala åtgärdsprogram för miljömålen

Länsstyrelsen
Uppsala län

Färdplan för ett hållbart län – regionala åtgärdsprogram för miljömålen

- Länsstyrelsen har i uppdrag att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.
- Länsstyrelsen och länets miljö- och klimatråd beslutade att fyra regionala åtgärdsprogram som tillsammans utgör *Färdplan för ett hållbart län* skulle tas fram;
 - Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan
 - Åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald
 - Åtgärdsprogram för vatten
 - Åtgärdsprogram för miljömässigt hållbar samhällsutveckling
- Färdplan för ett hållbart län och åtgärdsprogrammen syftar till att öka förutsättningarna att nå de nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
- Själva åtgärdsarbetet utförs av lokala och regionala aktörer i olika branscher och verksamhetsområden.

**SVERIGES
MILJÖMÅL**

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Åtgärder för ett förbättrat miljötillstånd

- Trots att miljöarbetet varit framgångsrikt inom många områden är nuvarande åtgärder inte tillräckliga för att nå miljömålen vare sig nationellt eller i Uppsala län.
- Det finns därför ett behov av att öka takten i genomförandet av konkreta åtgärder för att uppnå miljömålen.
- Varje åtgärdsprogram samlar åtgärder för länets aktörer inom ett temaområde och varje program gäller under en femårig programperiod.
- Ambitionen är att åtgärdsprogrammet ska vara ett användbart verktyg för aktörer på både regional och lokal nivå. Åtgärdsprogrammet ska
 - ge exempel på konkreta åtgärder i miljöarbetet
 - ge vägledning och stöd för att prioritera åtgärder och utvecklingsinsatser
 - stimulera till ökad samverkan i miljöarbetet mellan aktörer i länet,
 - inspirera till innovation och utveckling inom området,
 - leda till en ambitionshöjning i åtgärdsarbetet.

Regional uppföljning av miljömålen 2024

Begränsad klimatpåverkan

Frisk luft

God bebyggd miljö

Bara naturlig försurning

Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö

Giftfri miljö

Ingen övergödning

Grundvatten av god kvalitet

Levande sjöar och vattendrag

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Myllrande våtmarker

Levande skogar

Ett rikt odlingslandskap

Ett rikt växt- och djurliv

Storlagen fjällmiljö

Bedöms målet nås?

Ingen regional bedömning

Nära

Nej

Ja

Ingen regional bedömning

Ingen regional bedömning

Nej

Nej

Nej

Nej

Nej

Nej

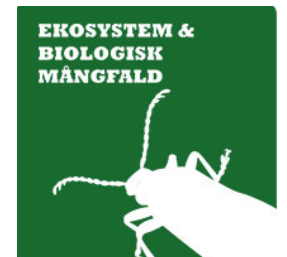
Nej

Nej

Nej

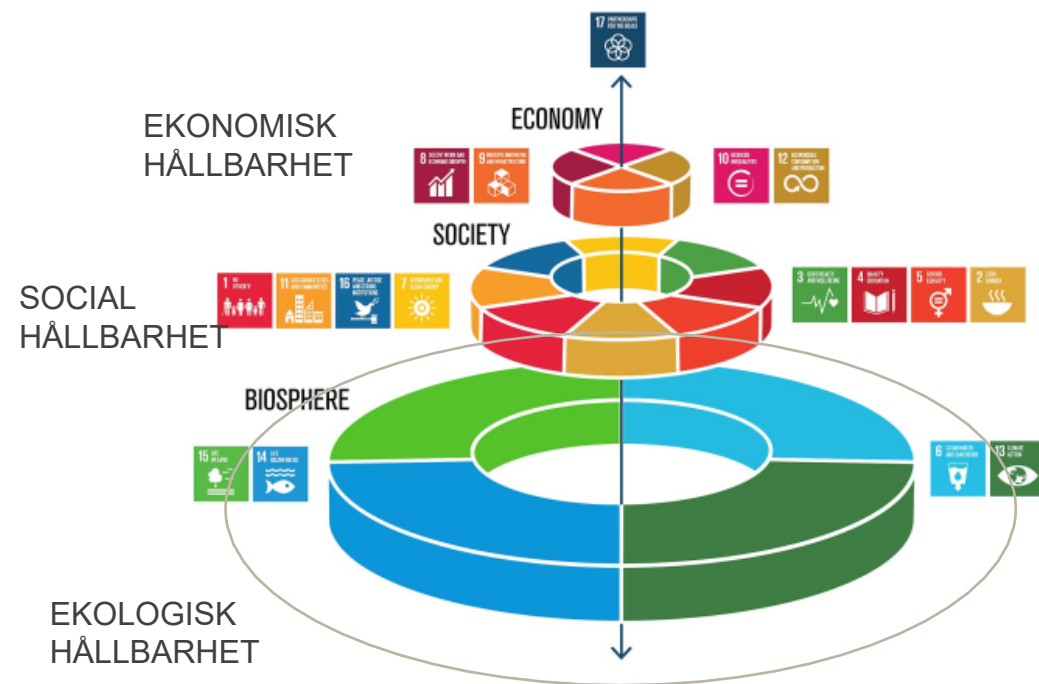
Ingen regional bedömning

Åtgärdsprogram med åtgärder för att bidra till miljömålen

Fokus på miljömässig hållbarhet

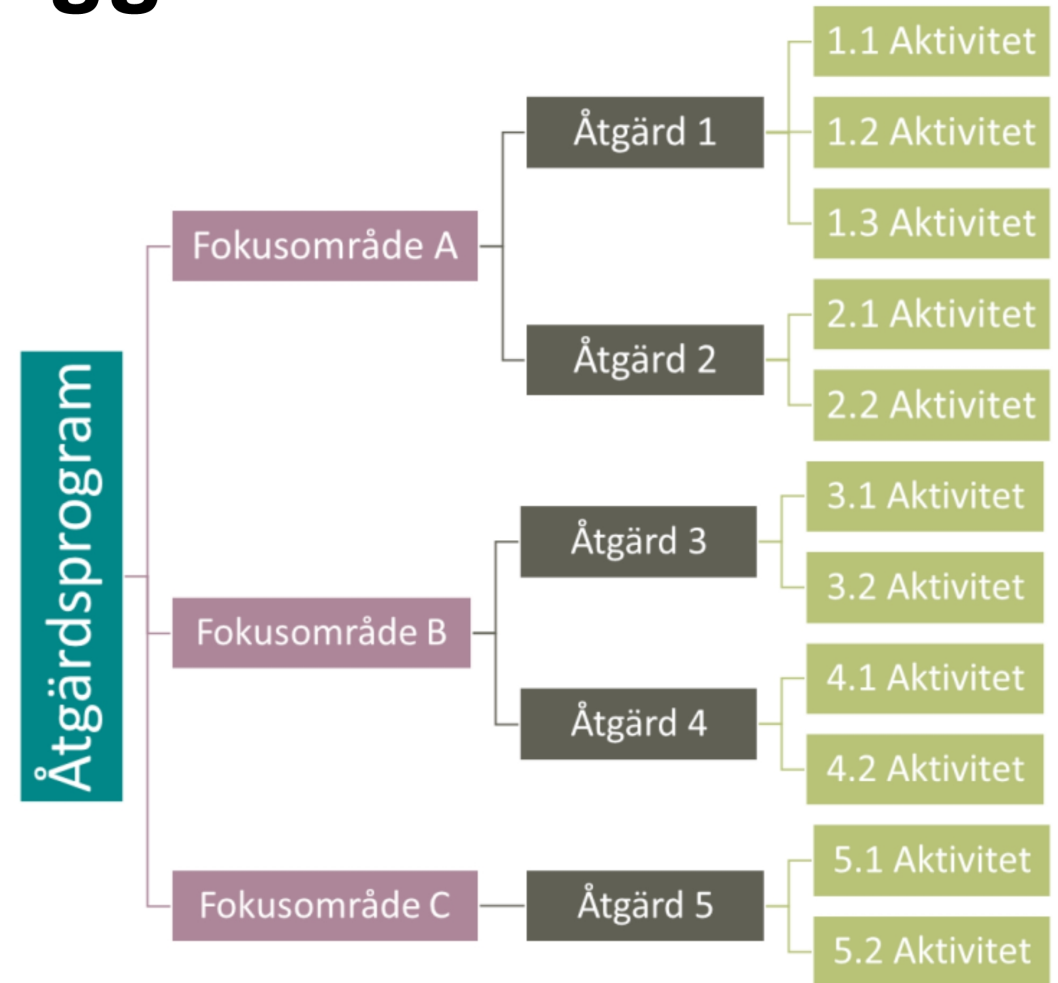
- En hållbar utveckling i Uppsala län handlar om både miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. De fyra åtgärdsprogrammen är inriktade på den miljömässiga dimensionen genom att miljömålen står i fokus.
- Det finns en tydlig koppling mellan social hållbarhet och miljö- och hälsomässiga värden och i många fall finns synergier mellan åtgärder som genomförs med fokus på det ena eller andra.

- Exempelvis ger ökad andel gång-, cykel och kollektivtrafik mervärden för social hållbarhet, i form av ökad hälsa, färre barriärer i form av bilvägar, möjlighet till ökad delaktighet för de som inte har tillgång till bil.

Åtgärdsprogrammets upplägg

- Varje åtgärdsprogram innehåller fokusområden med åtgärder inom ett särskilt område eller tema.
- Varje åtgärd består av ett antal valbara aktiviteter som på olika sätt bidrar till åtgärdens mål.
- I samtliga åtgärder finns även "Annan aktivitet med samma syfte som åtgärden" som valbar aktivitet för att varje organisation ska kunna utforma och anpassa åtgärden efter sin verksamhet.
- Åtgärderna i programmet är inte inbördes prioriterade. Respektive aktör behöver analysera vilka åtgärder som är viktiga och möjliga att genomföra utifrån uppdrag och verksamhet.

Hållbarhetslöfte

Länsstyrelsen
Uppsala län

Inbjudan att teckna hållbarhetslöfte

- Ett hållbarhetslöfte är en frivillig avsiktsförklaring mellan Länsstyrelsen och en aktör verksam i Uppsala län.
- Löftet beskriver de åtgärder från ett regionalt åtgärdsprogram som aktören åtar sig att arbeta med.
- Hållbarhetslöften synliggör miljöarbete i länet och möjliggör samarbeten. Målet är att takten i genomförandet av åtgärder ska öka och på sikt ha en positiv effekt för miljömålen i länet.

Inbjudan

Välkommen att teckna hållbarhetslöfte

För att bidra till ett hållbart län
Hållbarhetslöften är en frivillig avsiktsförklaring mellan Länsstyrelsen och aktörer i länet med syfte att stärka genomförandet av åtgärdsprogrammen i Färdplan för ett hållbart län. För att nå miljömålen måste ambitionsnivån höjas och länets aktörer samarbeta.

Länsstyrelsen bjuder härmed in aktörer i länet att teckna hållbarhetslöften och delta i genomförandet av de regionala åtgärdsprogrammen.

Ett hållbarhetslöfte är en frivillig avsiktsförklaring mellan Länsstyrelsen och aktörer i länet. Löftet beskriver de åtgärder en aktör åtar sig att genomföra ur ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Genomförandet följs upp årligen.

Vill din organisation teckna ett hållbarhetslöfte och bidra till ett hållbart Uppsala län?
Kontakta Länsstyrelsen via e-post:
hallbarhetsloften@lansstyrelsen.se.

Läs mer på [Åtgärdsprogram inom miljömål i Länsstyrelsen Uppsala](#)

Med hopp om god upplåtning i arbetet för ett hållbart Uppsala län.

Landsövning Stefan Attefall

OMGIVNING & KLIMATPOLITIK

GRÖNSKAP & BIOLOGISK MÅNGFOLD

VATTEN

ENERGI & BYGGGÅNG

Åtgärdsprogram
Åtgärdsprogram för vatten
Åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald
Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan
Åtgärdsprogram för miljömässigt hållbar samhällsutveckling

Hållbarhetslöften stärker genomförandet av åtgärder för att nå miljömålen

Hållbarhetslöfte

Ekosystem och biologisk mångfald

Att skydda den biologiska mångfalden är en av vår tids största utmaningar. Vi måste agera tillsammans för att vända trenden och säkerställa livskraftiga ekosystem som ger oss ovärderliga naturresurser.

Genom konkreta hållbarhetslöften ökar vi våra gemensamma insatser för att bevara och stärka den biologiska mångfalden i Uppsala län. Våra åtgärder bidrar till hållbara ekosystem och hjälper oss att nå både svenska miljömål och globala mål i Agenda 2030.

Heby kommun åtar sig att fram till 2028 genomföra åtgärder från det regionala åtgärdsprogrammet Färdplan för ett hållbart län - Åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald och årligen rapportera resultat till Länsstyrelsen Uppsala län.

Uppsala 2024-11-22

Marie Wilén, kommunalråd

Emma Burstedt, kommundirektör

Stefan Attefall, landshövding

Totalt 42 aktörer* har tecknat hållbarhetslöften, flera har tecknat för flera program.

Löftena signeras under en årlig löftesceremoni på slottet. Bilden nedan visar deltagarna på löftesceremonin 2021.

**inräknat aktörerna som tecknat hållbarhetslöften för vatten 2021-2024*

Medverkande aktörer som tecknat hållbarhetslöften

Näringsliv

- Länsförsäkringar Uppsala **K, S**
- Skanska **K**
- Cytiva **K V***
- KGKnutsson/Autoexperten **K**
- Apotea **V***
- Sandvik Coromant Gimo **K V* S**
- Saint Gobain Gyproc **K**
- Forsmarks Kraftgrupp **K BM V* S**
- Vattenfall värme Uppsala **K V***
- SKB Svensk Kärnbränslehantering **BM**
- Upplands energi **K V***
- Initiativ 1415 **BM**
- Sjöutsikt Sverige AB **V***
- Fresenius Kabi **K V***

Universitet

- SLU **K**
- Uppsala Universitet **K BM V***

Kommuner, Region, myndigheter

- Uppsala kommun **K BM V* S**
- Enköpings kommun **K BM V* S**
- Knivsta kommun **K BM V* S**
- Heby kommun **K BM V* S**
- Tierps kommun **K BM V* S**
- Håbo kommun **K BM V* S**
- Älvkarleby kommun **K BM V* S**
- Region Uppsala (& UL) **K BM V* S**
- Länsstyrelsen Uppsala **K BM V* S**
- SVA (Sv veterinärmedicinska anstalt) **K BM**
- Statens fastighetsverk **BM**

Kommunala bolag

- Gästrike vatten **V***
- Uppsala Vatten **K BM V* S**
- Tierps kommunfastigheter **K S BM V***
- Tierpsbyggen **K S BM**
- Håbohus **K**
- TEMAB Tierp Energi och miljö **K V* S**

Organisationer

- STUNS **K**
- BioDriv öst **K**
- Almi **BM**
- Upplandsstiftelsen **BM V***
- Naturskyddsföreningen **K BM**
- Svenska golfförbundet **BM**
- Öregrunds golfklubb **V***
- Entomologiska föreningen **BM**
- Upplandsbygd lokalt ledd utveckling **K, V* S**

K = tecknat hållbarhetslöfte för minskad klimatpåverkan för programperioden 2023-2027
BM = tecknat hållbarhetslöfte för ekosystem och biologisk mångfald för programperioden 2024-2028
V* = tecknat hållbarhetslöfte vatten för föregående programperiod 2019-2024
S = tecknat hållbarhetslöfte för miljömässigt hållbar samhällsutveckling för programperioden 2023-2026

Exempel på hur ett hållbarhetslöfte kan se ut

Hållbarhetslöfte

Ekosystem och biologisk mångfald

Att skydda den biologiska mångfalden är en av vår tids största utmaningar. Vi måste agera tillsammans för att vända trenden och säkerställa livskraftiga ekosystem som ger oss ovärderliga naturresurser.

Genom konkreta hållbarhetslöften ökar vi våra gemensamma insatser för att bevara och stärka den biologiska mångfalden i Uppsala län. Våra åtgärder bidrar till hållbara ekosystem och hjälper oss att nå både svenska miljömål och globala mål i Agenda 2030.

Heby kommun åtar sig att fram till 2028 genomföra åtgärder från det regionala åtgärdsprogrammet **Färdplan för ett hållbart län - Åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald** och årligen rapportera resultat till Länsstyrelsen Uppsala län.

Uppsala 2024-11-22

Marie Wilén, kommunalråd

Emma Burstedt, kommundirektör

SVERIGES MILJÖMÅL

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

HEBY KOMMUN

Länsstyrelsen Uppsala län

Hållbarhetslöfte

Ekosystem och biologisk mångfald

Det regionala åtgärdsprogrammet Färdplan för ett hållbart län - åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald samlar länets aktörer i ett målinriktat åtgärdsarbete för att bevara och stärka biologisk mångfald. Programmet bidrar till att efterleva FN:s konvention om biologisk mångfald, vars syfte är att bevara biologisk mångfald och nyttja naturens resurser på ett hållbart sätt.

Nedan följer de åtgärder ur det regionala åtgärdsprogrammet Färdplan för ett hållbart län - åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald, som Heby kommun åtar sig att genomföra till 2028.

Åtgärd 4. Verka för ett varierat skogsbruk med god miljöhänsyn	
4.02 Ta fram, alternativt uppdatera, skogsbruksplaner för skogar i enskild, statlig, kommunal och kyrklig förvaltning så de inkluderar ett varierat naturnära skogsbruk för att skapa multifunktionella skogar som stödjer olika allmännyttiga ekosystemtjänster.	Antagande av ny skogsbruksplan med inriktning mot biologisk mångfald och tillgänglighet. Löpande under perioden
4.11 Göra landskapsanalyser som identifierar värdekärnor och värdestrakter i skog för ett trafikerat prioriteringar i skogsbruket.	Övergripande inventering av den kommunägda skogen med syfte att finna värdekärnor och ansvarsnaturtyper inför framtagande av skogsbruksplanen. Löpande under perioden
4.12 Använda hyggesvitt skogsbruk i lämpliga delar av det egna skogsinnehavet.	Hyggesvitt metoder kommer att anges för lämpliga delar av det kommunala skogsinnehavet. Löpande under perioden

Länsstyrelsen Uppsala län

Åtgärd 7. Bevara bete och slåtter i jordbrukslandskapet	
7.10 Sammanställa underlag över betesmarker och slåtterängar med höga biologiska värden för att underlätta prioritering av insatser i syfte att bevara och restaurera dessa värden/mark.	Samtliga kommunala betesmarker och slåtterängar ska vara kartlagda och inlagda i GIS-skikt. Löpande under perioden
7.16 Sköta och restaurera ängar och betesmarker som finns i skyddade naturområden och på kommunägd mark.	En åtgärdsplan ska tas fram för de kommunala betesmarkerna och slåtterängarna. Löpande under perioden

Åtgärd 11. Bevara och öka biologisk mångfald i parker och grönområden	
11.04 Ta fram informationsmaterial för att sprida kunskap om biologisk mångfald till besökare i parker och grönområden.	Ta fram informationsmaterial för att sprida kunskap om biologisk mångfald till besökare i parker och grönområden på kommunens hemsida och fler sociala kanaler. Löpande under perioden
11.0X Annan aktivitet med samma syfte som åtgärden.	Genomföra en naturvårdsdag per år i naturreservatet för att ge en biologisk mångfald genom att exempelvis anlägga mer blommande och bärande träd, bedriva skotsel utan kemiska växtskyddsmedel, bibehålla sandbäddar samt anlägga sambäddar och bihotell.

Åtgärd 16. Motverka invasiva främmande arter	
16.01 Ta fram en strategi eller handlingsplan för att motverka invasiva främmande arter, exempelvis i skyddade områden.	Anta handlingsplan för hantering av invasiva arter på kommunal mark. 2025-2026
16.14 Genomföra insatser för att ta bort invasiva främmande arter i skyddade områden, i särskilt känsliga miljöer och där de hotar höga naturvärden.	Blomsterlupin och jättebalsamin ska bekämpas med mål om utrotning i Östa naturreservat. Löpande under perioden
16.0X Annan aktivitet med samma syfte som åtgärden.	Kartlägga och göra en åtgärdsplan för prioriterade arter i Artdatabankens risklista i kommunala planterings.

Länsstyrelsen Uppsala län

Samtliga aktörers löften inom alla program hittas på [Åtgärdsprogram inom miljömål | Länsstyrelsen Uppsala \(lansstyrelsen.se\)](#)

Finansiering

- Varje aktörer ansvarar för finansiering av de åtgärder som ingår i hållbarhetslöftena.
- En del åtgärder kan genomföras genom prioriteringar i befintlig verksamhet, medan andra åtgärder kan kräva extra finansiering.
- Som stöd för att hitta extra finansiering till åtgärdsarbete finns [Var finns pengarna för energi-och klimatinssatser? – LEKS, Bidrag, utlysningar och anslag - Anslag, bidrag och utlysningar - Havs- och vattenmyndigheten](#) och [Bidrag på Naturvårdsverkets webbplats](#).

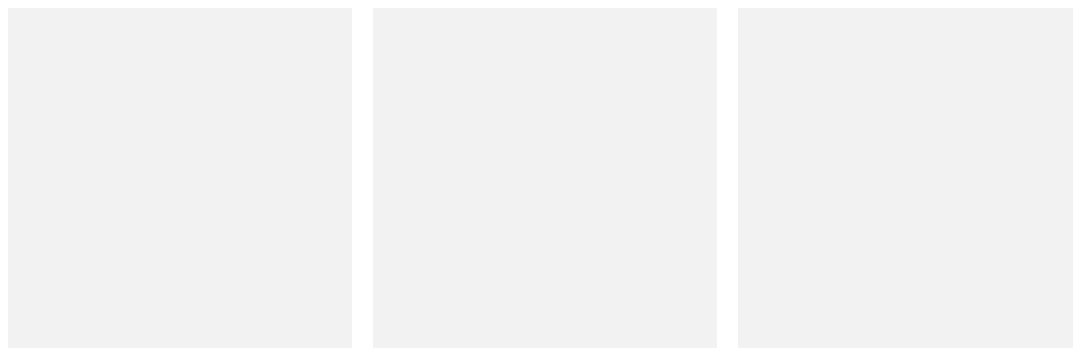

Uppföljning

- Genomförandet av antagna åtgärder i hållbarhetslöftet följs upp årligen med hjälp av ett trafikljussystem där grönt = genomförandet går enligt plan, gult = viss avvikelse mot planen och rött = stor avvikelse mot planen.
- Uppföljningen syftar till att:
 - Följa framdrift i genomförande av åtgärdsprogrammets åtgärder.
 - Löpande synliggöra det regionala och lokala miljömålsarbetet, bland annat som underlag för årlig miljömålsuppföljning till regeringen och för aktörerna att sprida till sina egna målgrupper.
 - Under pågående programperiod identifiera hinder och/eller behov kopplat till genomförande av åtgärder, exempelvis varför en åtgärd inte genomförs, vad som är svårt samt vilket stöd eller ytterligare samverkan önskas.

Teckna hållbarhetslöfte

Länsstyrelsen
Uppsala län

Varför teckna hållbarhetslöfte?

- För att:
 - förankra och prioritera miljöåtgärder i den egna organisationen,
 - tillsammans synliggöra regionalt miljöarbete,
 - få tillgång till ett regionalt nätverk där utmaningar, synergier och möjliga samarbeten kan diskuteras.

**SVERIGES
MILJÖMÅL**

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

- → Ökad takt i arbetet mot ett förbättrat miljötillstånd

Tidsplan för att teckna hållbarhetslöfte 2025

Senast 10 oktober:

Meddela Länsstyrelsen om ni planerar att teckna hållbarhetslöfte.

Senast 7 november:

Lämna in er excel-fil* som beskriver ert löfte samt de uppgifter som behövs för löftesceremonin till Länsstyrelsen.

5 december:

Löftesceremoni på Uppsala slott.

Länsstyrelsen kan stötta i arbetet att identifiera relevanta åtgärder och aktiviteter vid behov. För hållbarhetslöftena för vatten görs detta genom digitala öppet hus-tillfällen. Kontakta Cristina Trigal vid intresse.

** Varje aktör har en egen excel-fil där åtgärderna ni har åtagit sig att arbeta med beskrivs detaljerat. I excel-filen görs även den årliga uppföljningen. Varje åtgärdsprogram har en mall-fil, kontakta Länsstyrelsen om ni inte har fått en redan.*

Förslag på frågor för att identifiera lämpliga åtgärder och aktiviteter till ert hållbarhetslöfte

- Hur påverkar vår verksamhet vatten?
- Vilka åtgärder får störst effekt?
- Vad har vi rådighet över?
- Vad kan vi göra själva och vad kan göras i samverkan med andra?

Utforma ert hållbarhetslöfte

När ni har diskuterat frågorna har ni förhoppningsvis en uppfattning om vilka åtgärder och aktiviteter ni vill åta er att arbeta med.

Varje åtgärd i åtgärdsprogrammen innehåller en odefinierad aktivitet (*Annan aktivitet med samma syfte som åtgärden*) som kan användas om det inte finns någon definierad aktivitet som passar in på det ni vill göra.

I er excelfil fyller ni i vilken åtgärd och aktivitet ni vill arbeta med samt ert eget mål för arbetet och vem/vilka som ansvarar för genomförandet.

Länsstyrelsen kan stötta er i att identifiera lämpliga åtgärder och utforma ert hållbarhetslöfte. Ta kontakt med hallbarhetsloften.uppsala@lansstyrelsen.se.

Samverkan

Samverkan kan skapa möjligheter att lösa många svåra miljö- och samhällsutmaningar.

Det går att teckna ett gemensamt hållbarhetslöfte som flera aktörer står bakom, till exempel för åtgärder inom ett avrinningsområde.

Genom att teckna ett hållbarhetslöfte blir ni delaktiga i ett nätverk tillsammans med de andra som har tecknat hållbarhetslöften. Genom nätverket kan samverkan och samarbete sökas och skapas men det finns även andra befintliga nätverk som kan användas.

Kontakt

Kontaktuppgifter

Resursbrevlåda: hallbarhetsloften.uppsala@lansstyrelsen.se

Övergripande frågor om Färdplan för ett hållbart län:

tom juli 2025 emma.c.ejerhed@lansstyrelsen.se

aug 2025 – aug 2026 sylvia.fernandez@lansstyrelsen.se

Åtgärdsprogram för vatten:

cristina.trigal@lansstyrelsen.se

Åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald:

erik.sjodin@lansstyrelsen.se & anna-karin.roos@lansstyrelsen.se

Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan:

aino.inkinen@lansstyrelsen.se

Åtgärdsprogram för miljömässigt hållbar samhällsutveckling:

eva.bergdahl@lansstyrelsen.se

Webbsida: [Åtgärdsprogram inom miljömål | Länsstyrelsen Uppsala \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se/uppsala)

Tack

Länsstyrelsen
Uppsala län